

MAGDALENA PARZYSZEK
Katedra Pedagogiki Rodziny KUL
DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.4-7>

XXV INTERDYSCYPLINARNA KONFERENCJA NAUKOWA
„NADZIEJA I PRZEBACZENIE W RODZINIE I SPOŁECZEŃSTWIE”
Kielce, 15 maja 2017 r.

W dniu 15 maja 2017 r. odbyła się XXV Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny nt.: „Nadzieja i przebaczenie w rodzinie i społeczeństwie”, zorganizowana przez Zakład Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Zakład Socjologii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Zakład Pedagogiki Zdrowia i Kultury Fizycznej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Zespół ds. Rodziny i Przeciwdziałania Uzależnieniom przy Wojewodzie Świętokrzyskim, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Kielce – Referat Promocji Zdrowia i Profilaktyki. Patronat nad konferencją objęli: Wojewoda Świętokrzyski, Biskup Ordynariusz Diecezji Kieleckiej, Prezydent Miasta Kielce, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Patronat honorowy: Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Patronat naukowy: Zespół Pedagogiki Chrześcijańskiej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Dziekan Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego. Patronat medialny: TVP Kielce, radio Kielce, radio eM, Echo Dnia.

Przybyłych gości powitał prof. dr hab. Tadeusz Sakowicz, Wojewoda Świętokrzyski oraz Pełnomocnik Wojewody Świętokrzyskiego ds. Rodziny i Uzależnień.

Całość konferencji została podzielona na dwie części. W pierwszej części wystąpił ks. prof. zw. dr hab. Jan Śledzianowski z Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, który wygłosił referat zatytułowany: „Nadzieja i przebaczenie fundamentem życia ludzkiego”. Nadzieję ukazał jako coś, na co się oczekuje, ufność, że to się spełni, czekanie na coś dobrego i lepszego. Żyjąc z dnia na dzień ludzie zatracili nadzieję, tymczasem nadzieja i przebaczenie rodzin chrześcijańskich, wpatrzonych w Świętą Rodzinę, niosą nadzieję i przebaczenie w społeczeń-

stwo. W związku z tym przed członkami rodzin stoi zadanie rozbrojenia nienawiści nadzieją i przebaczeniem.

Kolejnym prelegentem był ks. dr hab. Stanisław Chrobak, prof. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Przedstawił referat pt. „Nadzieja, która podtrzymuje całe życie – realizm i uniwersalizm nadziei chrześcijańskiej”. Wystąpienie osadził w trzech obszarach. 1. Antropologiczny fundament nadziei, 2. Realizm i uniwersalizm nadziei, 3. Spotkanie z nadzieją chrześcijańską. Osoba jest podmiotem działania. Działa sama, ale też we wspólnocie. Nadzieja indywidualna i zbiorowa powoduje, że życie jednostki i grupy staje się sensowne. Realizm jest konieczny dla istnienia autentycznej nadziei. On rozwija nadzieję i umożliwia branie udziału w odczytaniu porządku i wizji rzeczywistości. Nadzieja ma rys realny i uniwersalny. Nadprzyrodzony dar nadziei włącza w porządek zbawczy nadzieje ludzkie, które odpowiadają prawdzie o człowieku. Chrześcijanin wierzy, że nadzieja nie jest sferą życzeń. Nie jest także czymś konkurencyjnym w odniesieniu do nadziei ludzkich. Nadzieja ludzka i nadzieja chrześcijańska są komplementarne. Nadzieja wiąże się z działaniem moralnym, wynikającym z miłości i wierności Boga do człowieka. Mobilizuje także do zmagania się z rzeczywistością.

Prof. zw. dr hab. Eugeniusz Sakowicz z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego przedstawił referat: „Przebaczenie w religiach pozachrześcijańskich”. Odniósł się do przekonań charakterystycznych dla judaizmu, islamu czy konfucjanizmu. Żydzi wierzą w Boga Jahwe przebaczącego, ale Holokaust zachwiał tę wiarę. Jom Kippur jest świętem przebaczenia, skruchy, prośby o przebaczenie grzechów. Nie jest tylko aktem Boga względem grzesznego człowieka. Również grzechy Izraelity popełnione wobec bliźniego wymagają przebaczenia. W islamie wiara w Allacha suponuje wiarę w przebaczenie. Allah przebacza wszystko, ale nie wiary w wielu bogów. W V wieku p.n.e. został zapoczątkowany przez Konfucjusza w Chinach system filozoficzno-religijny, który uważa, iż osiągnięcie pokoju na ziemi oraz zbudowanie idealnego społeczeństwa jest możliwe poprzez przestrzeganie panującej hierarchii społecznej i kultywowanie tradycji, czystości, ładu, porządku. Dlatego w konfucjanizmie – wiara za przewinienia w przypadku najcięższych przestępstw. Religie niechrześcijańskie oczekują dopełnienia swoich wartości w orędziu chrześcijaństwa. Religia chrześcijańska jest religią miłości, ponieważ jest religią przebaczenia.

Po przerwie kawowej rozpoczęła się druga część obrad plenarnych. Jako pierwsza wystąpiła dr hab. Lidia Marszałek, prof. WSNS Pedagogium. W referacie „Wychowanie religijne w rodzinie jako budowanie nadziei podstawowej” za E. Eriksonem uznała, że nadzieja kształtuje się i trwa od narodzin do 2 roku życia. Nadzieja podstawowa to: przekonanie o porządku i sensowności świata, przekonanie o tym, że świat jest przychylny ludziom, przekonanie o sprawiedliwości świata. Nie jest ona tożsama z nadmiernym optymizmem lub naiwnością człowieka. Jej siła ujawnia się w sytuacjach krytycznych, przełomowych, burzących trwały ład. Decyduje o tym, czy w takich sytuacjach czujemy się bezradni czy podejmujemy wyzwania. Rodzice są pierwszymi nauczycielami nadziei i przebaczenia, a środowisko rodzinne jest środowiskiem nadziei i przebaczenia.

Kolejną prelegentką była dr hab. Maria Boużyk, prof. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W referacie zatytułowanym „Rola rodziny w kształtowaniu tożsamości osoby w adhortacji Ojca Świętego Franciszka «Amoris laetitia»” zaapelowała o objęcie troską rodzin, które nie są problemem, ale szansą. Antropologia uzna-

je wartość wspólnoty w rozwoju człowieka. Indywidualizm podważa wartość wspólnoty, a rodzina zaczyna być postrzegana jako zagrożenie. Tak pojęte zagadnienia uporządkowała według trzech punktów: 1. Misja rodziny wynikająca z antropologii personalistycznej, 2. Poznanie dziejów rodziny, narodu, kultury dla dziejów formacji duchowej, 3. Nadprzyrodzony wymiar rodziny. To Bóg powierzył rodzinie projekt przekształcania świata. W tym świecie człowiek jest gospodarzem, który ma zapewnić bezpieczeństwo. Siłą, dzięki której krystalizuje się osobowa tożsamość, jest pamięć. W procesie odzyskiwania przeszłości niezastąpiona jest rola rodziny. Przynależność do wspólnoty rodzinnej czy narodowej związana jest z naturą człowieka. Misja powierzona rodzinie realizuje się pod działaniem łaski.

Plk dr Krzysztof Czekaj, dyrektor Aresztu Śledczego w Kielcach, w wystąpieniu „Rodzinne uwarunkowania narkomanii wśród skazanych w świetle badań własnych” przedstawił teorie narkomanii: filozoficzne, biologiczne, psychologiczne, teorię więzi interpersonalnych, socjologiczne, nurty eklektyczne oraz style wychowania w rodzinie: demokratyczny, autokratyczny, liberalny kochający i liberalny niekochający. Na bazie przywołanych teorii i literatury przedmiotu zaprezentował dobre praktyki realizowane we współpracy z innymi podmiotami, np. projekt „Radość w Rodzinie”, „Teatr Mama Tata i Ja” wraz z Teatrem Lalki i Aktora KUBUŚ, FAS, „Terapia rodzinna”.

Kolejną prelegentką była podinsp. mgr Aneta Litwin z Komendy Miejskiej Policji w Kielcach, która przedstawiła „Rodzinę w kryzysie”. Przyczyny upatrywała w patologiach, przemocy domowej, cyberuzależnieniach, pracoholizmie, zmianie modelu, struktury czy polityki rodzinnej, emigracji, niewydolności wychowawczej. To skutkuje: brakiem więzi, poczuciem niemożności kontrolowania własnym życiem czy brakiem zainteresowania życiem.

W drugiej części popołudniowej wystąpiły dwie prelegentki. Pierwszą z nich była dr hab. Teresa Olearczyk, prof. Krakowskiej Akademii im. A.F. Modrzewskiego w Krakowie. W referacie „Przebaczenie w małżeństwie i rodzinie jako proces i postawa jej członków” odniosła się do rozumienia słowa „przebaczenie”. Przebaczyć, „nie przejmować się”, „nie zatrzymywać się”, „nie tkwić w przeszłości”. Przebaczenie to zrozumienie złego czynu, chęć zmiany. Pomaga ono nabrać słusznego dystansu, który pozwala inaczej ocenić wydarzenia. Ukazała przebaczenie jako proces i akt dwustronny: ten, który przebacza i któremu się przebacza, każdy z innej pozycji przeżywa ten sam akt przebaczenia. Przeżywanie jest wynikiem określonej postawy. Przebaczenie jest także aktem łaski. Towarzyszy mu wielkoduszność, przebaczenie, możliwość bycia razem, nadzieja na budowanie zaufania, budowanie przyszłości. Na przebaczenie należy spojrzeć w kontekście winy. Nie tylko roztrząsania win, ale także rozważenia, kim jestem i jakie są moje relacje z Bogiem. Do przebaczenia potrzeba jest: odwaga i wytrwałość, bogactwo wnętrza i harmonia, wiara i nadzieja. Przebaczenie i pogodzenie się wymaga czasu. Poprzedzone jest ono myśleniem, dialogiem wewnętrznym mojego „ja”. Czynniki, które utrudniają akt przebaczenia: błędna interpretacja sytuacji, intencji lub motywacji kierujących drugim człowiekiem; egocentryzm i wykluczenie drugiego człowieka z naszego życia; negatywne okoliczności; odrzucenie propozycji dialogu; brak chęci proszenia o wybaczenie; brak chęci wynagrodzenia; obstawanie przy swoich racjach po to, żeby uniknąć krytycznej analizy swojego postępowania; niedopuszczenie do siebie wiedzy o własnych brakach; odsuwanie przebaczenia w czasie. Korzyści wynikające z przebaczenia: wyzby-

cie się gniewu; wykazanie empatii, wewnętrzny spokój; przykład dany dzieciom. Prelegentka przedstawiła także proces przebaczenia w aspekcie: psychologicznym, wolicjonarnym, religijnym i naprawczym.

Dr hab. Dorota Kornas-Biela z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w referacie „Przebaczenie i nadzieja po aborcji” omówiła istotę przebaczenia w kontekście aborcji. Przebaczenie wymaga prawdy o tym, co się wydarzyło, nazwania tego po imieniu, skonfrontowanie się z tym, kto został skrzywdzony i kto jest winny krzywdy, przyznania się do winy przed samym sobą, uświadomienie sobie odpowiedzialności i przyjęcia jej. Formy pomocy: wsparcie od najbliższych, sakrament pokuty i pojednania, kierownictwo duchowe, rekolekcje „Winnica Racheli”, poradnictwo psychologiczne, psychoterapia. Prelegentka przedstawiła następujące formy: Projekt Racheli – V. Thorn; Terapia „Żywa Nadzieja” – P. Ney; NEST – opowiedz swoją historię, poznaj swoją krzywdę – kto i za co jest/był odpowiedzialny, wyraż swoje uczucia, zrzuć maski, dokonaj uczłowieczenia dziecka, pozwól sobie na żalobę, pożegnaj się z dzieckiem, wejdź na drogę przebaczenia. Kierunki przebaczenia: przebaczenie współwinnym: ojcu dziecka, najbliższemu, doradcom, personelowi medycznemu, mniej zidentyfikowanym podmiotom, np. mediom, państwu; otwarcie się na przebaczenie ze strony dziecka i Boga; przebaczenie Bogu – pojednanie z Nim; przebaczenie sobie.

Całość konferencji została podsumowana przez dr. hab. Tadeusza Sakowicza, który podziękował przybyłym gościom za wygłoszone referaty i zaangażowanie.

ELŻBIETA KRZEWSKA

Instytut Studiów Politycznych PAN w Warszawie

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2017.9.4-8>

V OGÓLNOPOLSKA INTERDYSCYPLINARNA
KONFERENCJA NAUKOWA
„OBLICZA PATRIOTYZMU W BIOGRAFIACH”
Lublin, 21-22 kwietnia 2017 r.

W dniach 21-22 kwietnia 2017 r. odbyła się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II V Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa na temat „Oblicza patriotyzmu w biografjach”, zorganizowana przez działającą w Instytucie Pedagogiki Katedrę Biografistyki Pedagogicznej oraz Fundację „Biografie Codzienności”.